

10 144172295

Печатано у печатњи свободе Црногорске
на Цешинѣ. Прегледано и допушћено напеча-
тати од Цензуре,

ДРАГА ДРАГОВИЋА.

У Црној гори
Цешинѣ
на Ђурђев дан,
1834 године.

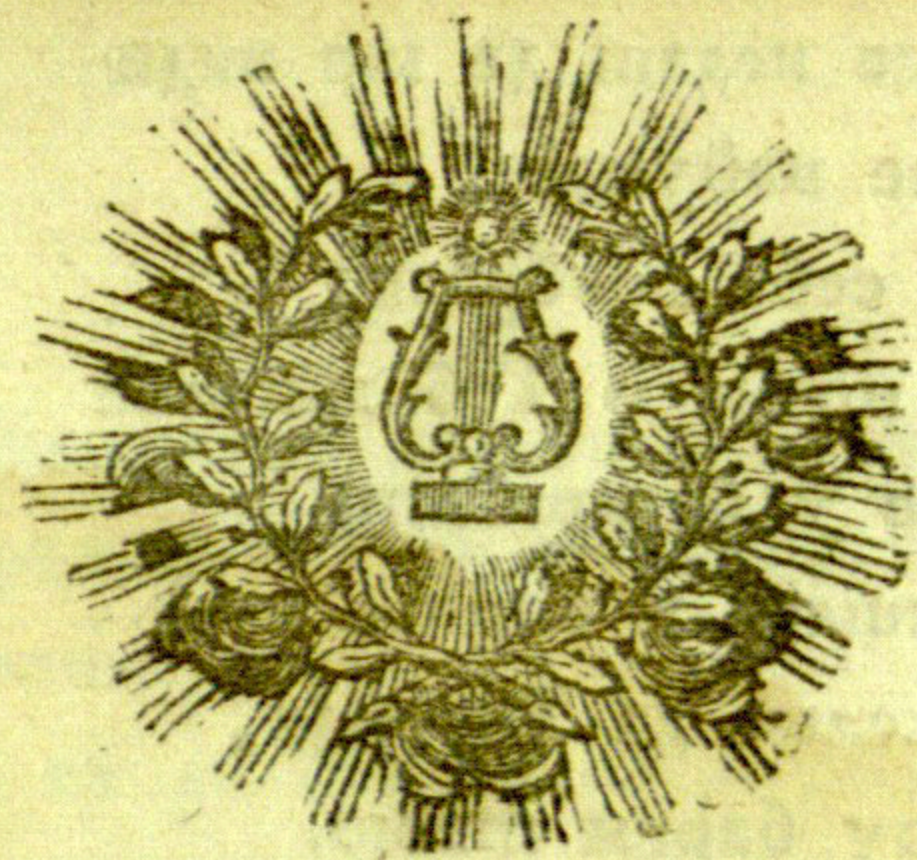
Србин Србском роду своје
Ово дѣлце посвећује,
Његово є сишно цвѣће
По ливади правој Србска
И узрасло и побрашо,
И у вѣнац роду дашо.

Владика Црногорски

ПЕТАР ПЕТРОВИЋ.

6237/34

3 ил 98/05

ЦРНОГОРАЦ
К
СВЕМОГУЋЕМУ БОГУ.

Оши! бићем бесконачни
Без почешка и без края
Почешак си сам основа
И край свега у шебе е;
Ти дубино неизмърна,
Ти високо недолећна,
Те си сјиноси своју скрју
Многоспручним покривалом
Величасива и просипрансива.

Те се не даш да те види
Око душе найумніе,
Нипи ум себе вообрази;
Но шек почне о Теб мислиши
Занесе се у безкрајоси
Све с вишега к вишем одећ
Лелећ желно да Те види,
Или сѣнку барем своју.

Ал за луду нѣму мука
По проспору шумаранѣ,
Када си га Ти створио
Крапковидно и сліено,
Да у Тебе не погледа;
Но се на праг мора врапиши
У ћескопном своме храму,
Занешено, упрућено
Величином зачућено.

Погледам ли шечности стварих,
Погледам ли свѣшлости сунца,
Погледам ли сјайности, хипроси
Миліонах горнѣг свода
Све то мене удивљава,
Тебе каже — свемогућа,
И душа Те моя мада
Више свега узвишава,
Тебе што си више свиіех,
И те рѣчу сву ствар крећеш,
Бог си ума, душе мое.

Колико с дальности својој
Од крапкога ума люцког,
Свеколике умне главе
Што су до сад на свѣш биле
И по сада те се роде,
Да у едно перо слию,
Силу мислих найвишіех,
Не би знали черше повућ,
Нипи рѣчи уписати
О Твојему величашву.

Ах Ти ствари превисока!
Ер си мене шаквог дала
Крапковидна и малена,
И чему сам я подобан?
Я се надам: нешто Твоє
Да у душу мою сје.
Неизвѣспан, ал се гордим,
Што са Тобом својшво имам.

Но и было шшогоћ мало
То се може уподобити,
Спрам сјайности Твоє велѣ
Премадойзи искри огня,
Коя пође шамом лећеш
Од огњеног океана,
Док се опеш к нѣму врапи.

Ти с океан безконечни,
А я пловац без весалах;
Мисли су ми бура яка,

Са мною чине валованъ,
Нагоне ме напред пливанъ,
Желе шпотогођ видіешъ.
Но како ћу водом одишъ,
Кад у руке весла неймамъ,
Већ сам дужан споши шужанъ
У смршноме чамцу малом
На средину океана,
Док с преврати чамац испи
И Океан мене прождре.

Я се земль цар називамъ;
Я се гордим и поносимъ,
Ер врх свега земног владамъ;
Я с природом често рапимъ,
Побђавам преск громовахъ,
Побђавам, зук вђшровахъ
И синъга люшоси мора.

Я умнима лепим крилма
Око сунца и планешахъ,
Знадем ньину величину,
Знадем ньина круг печеня,
Ньину свђшлости и биспрошу;
Я над люшим лафом, шигромъ,
И над свіем жившними
Мора земль, и воздуха
Владам умом и царуемъ:
Све с шо мене покоравъ
Све ми с кланя и служи ми.

Куд года се я обрашимъ
Величашво свуд Ти видимъ:
Погледам ли кшпа, слона,
Погледам ли мравца, муху,
Погледам ли равна поля
Разним цвђшем накићена,
Погледам ли горде горе,
У зелености обучене,
Или цвђшак едва видни,
Свуд Те видим свемогућа;
Найманъи Те цвђшак слави
Ка найвишег свђшлости сунца.

Но ах Творче што сам смршни,
Я у сравности Твое силе,
Твог могућства, величашва?
Могу ли се жив показати
Спрама Твое величине?
Ти кои си премудрошћу,
У пространству воздушномъ
Созда свђшах миліоне
И све едног с другимъ свеза
Твоим ланцем невидимимъ,
И свакоме живомъ дао,
Те уредно свой шок чине,
Едан другомъ свђшлости даю.

Ко се равниш с Тобом може?
Я ли смршни да се равнимъ
Спрама Творца безсмршнога;

Я ли Тебе да с подобив,
Теб кои си сама вѣчноси,
Спрам кое се едва могу
Я показати да сам био,
И на свѣт се появляю.

Ти Божество превисоко,
Кое живиш у простору,
Над простором, под простором,
У свѣтлим планетама,
У зракама сјајна сунца
И у сваку малу стварцу
Нам видимо, невидиму;
Ти свачему живиш даеш,
Невидимом својом силом.

Но ко ће Те описати,
Ко ли умом обузепи?
Ум си крашак дадо чойку,
Не може Те ни назрепи
А камо ли видѣши,
Већ ум лети чойка сліеп
По простору безкрајноме,
Тражећ свѣтло по шавини,
Како сова у мрак ноћни.

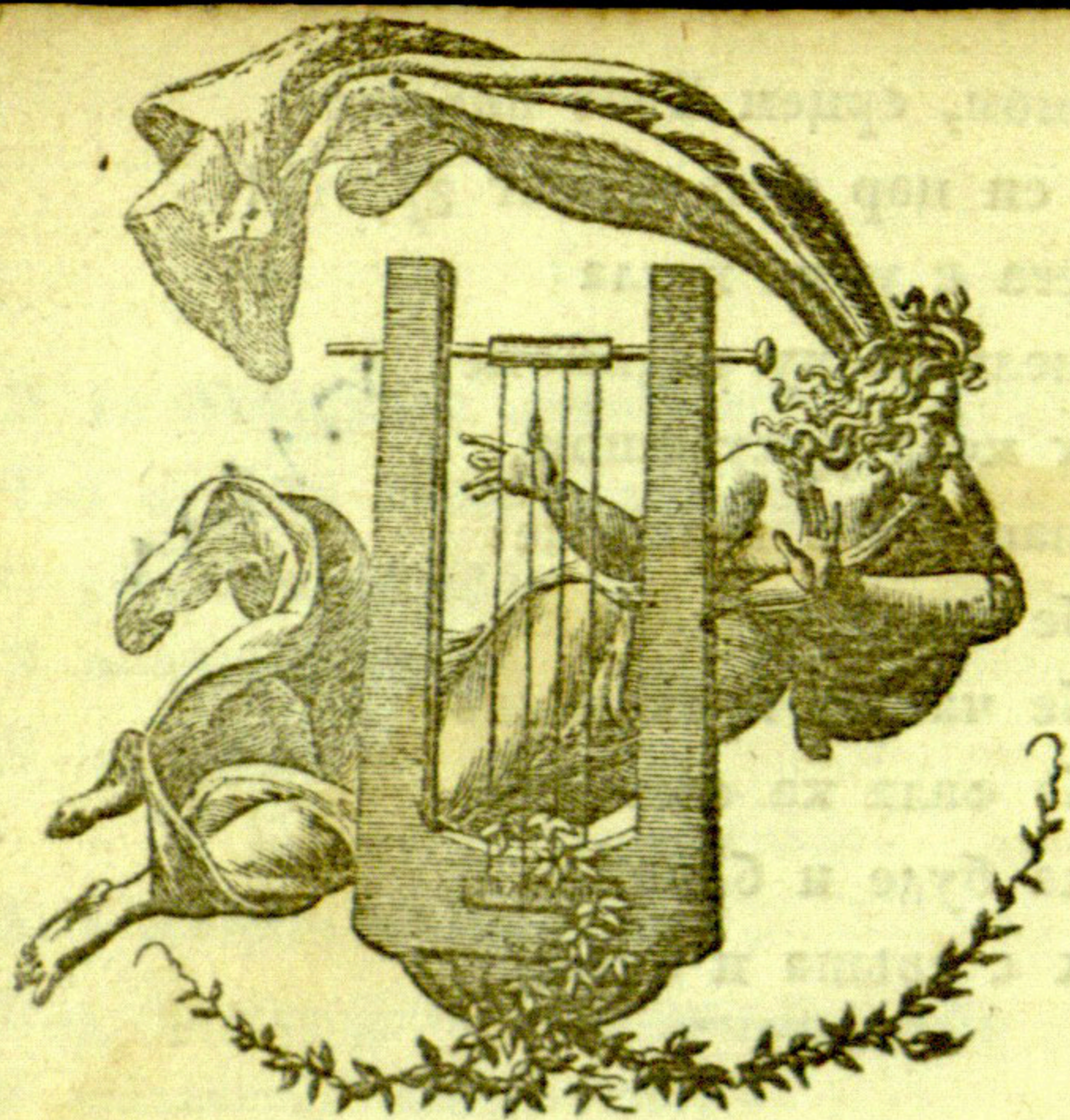
Ал я више силе немам
Да из ближе Тебе видим,
Већ из стварих видимих,
Створителя њина славши,
И с чуденѣм великіем

Душом, срцем Тебе викаш:
Ти си цар мой и свег другог!
Коега е рука вргла
Темель свему видимоме,
И у кога руку спои,
Конац исте величине:
Тебе слава безконачна,
Тебе часни прековѣчне
Тебе фада ка свемоћну
Нека буде и бишиће
Док е свѣта и народа.

Констан Енгелески

Кнез Јанко Милошевић

15. априла 1836

О Д А

НА ДАН РОЂЕЊА

С В Е Р У С И С К О Г

ИМПЕРАТОРА

НИКОЛАЯ ПРВОГА.

О Славенство! што но еси

Од пошана славно, дично,
Дай с олшара срца, душе
Жершве чисте и искрене,
Нек ни управ дим срдеца

Иде к небу и к престолу,
Небадрѣца, всѣх Владике,
Данас ни е дан рођеня
Николая Твога Марса,
Твог Олимпа Цара права.

Дан рођеня пој Пѣгова,
Скачи у вис, шоржесивун,
Пој у колу пѣсне дичне
Од веселя и радости.
Рус ни нека буде храбри
Славе, кола Твога вођа;
Рус са побом у едначке
Нека у храм безсмртія
Води ђела свѣту знатна
Прауника Петровога.

Москво, Нево, Волго, Дону
Нек се ваше бистре воде
Сад највише ускиплюю,
Нек сад расту бистре скачу;
Највиши ви буди празник
Свѣпли двадеси пени Юня
Дан рођеня вашег Цара
Вашег Цара у свѣм славна;
Брже шец ше с славе зуком
На све стране и краеве
У проспране окејне
Разглашуйше ђела славна
Нек се цѣли свіет пуни,

Нек се чуди удивљава
Прапопомку Романову,
Нек народи свуда чуо
Каква Славян Цара има —
Правосудна, милоспива
Љелом умна и велика
На рашноме пољу храбра
На престоу ведѣдушна.

Ти Олимпа Славян Зевсу
Њиним гласом пуштај громе
Сврх планинах највиших,
Куд Сармацко племе живи,
Ма их силно жежи, пали,
Да ти грома глас свак чуе
Од Балтійског до Црнога,
Од Германске до Кипая,
Туда живи и почива
Дух Славенспива најхрабриег.

Громи Твои нек им кажу
Да с опдавног сна разбуде
(Кои јоште њим спавају),
И с Русима у едначке
Да свѣткую дан рођеня
Громоврѣсца њине славе,
Њиног оца брашнеля,
Уздикника њих имена
Нека не све свѣма кажи
Николаи њина права

Диже, брани, зашпишпава
С мачем голим у рукама.

Ти што горди и ледени
Држини Кавказ на плећима
За ос му се шврду свапи,
Тер га спреси и разруши,
Нек Вулкану жедном падне
У челюспи и жвалице;
Жипелѣ му дивлѣ справи
Са именом Славян Цара,
К ногама Му нека падну
За свог Цара Њѣг познаю.

Нек Му с више не одмећу,
Ни у шврде бѣже скаде;
Ер од грома Њговога
Сакриши се нигђе неће,
Већ су Њиме покорени
И Славенском крвљу скупом
Њино еште све купљено;
Нек се оне руке бае
Коя но е силно спрла
Царство Перса и Османа.

Коя помоћ многим дава,
Неке миче, неке пенѣ,
Неке држи на престоле,
Кое помоћ многи траже,
Под зашпишу њѣ пришѣчу,
У кою е држак кола

Од счастья и несреће
Од при свѣта половине;
Кое оће наврх меће,
Кое оће с нѣга смеће:
То све ради Цар Славянах,
Но прошивши Нѣму к ногам.

Више сваког ни се радуј
О велико племе Руско!
Кое Римским крачени краком
Под управом Николаја,
Млади те с Феб осія;
Дух Ти Петра и Фридриха
На високом пропу сѣди,
Он са Тобом мудро влада,
Он Те сада обукуе
У альпине нове славе.

Под Нѣговом мудром владом
Ти с узрасло и узраси ћеш
Више сваког земног рода;
Слава Галла и Бришанца
Пред Твојом се мрачна види.
Сад превѣса цѣлог свѣта
Твоме Цару шежи яко:
Ти Нѣгову дню рођеня
Са свакием Славянином:
Паеши вѣнце безсмртія,
Те окићай двіе главе —
Николая, Александре.

А ми што смо браћа швоя
У планине Црногорске,
Те любимо глас свободе,
У наша ће проспа срца
Бипи памешник подигнути
Защитнику наших правах —
Николаю Великоме
И завазда у нѣх спояш
Чист и пламшећ искреносћу
Како зраке сјайног сунца
У чистоме брилианшу.

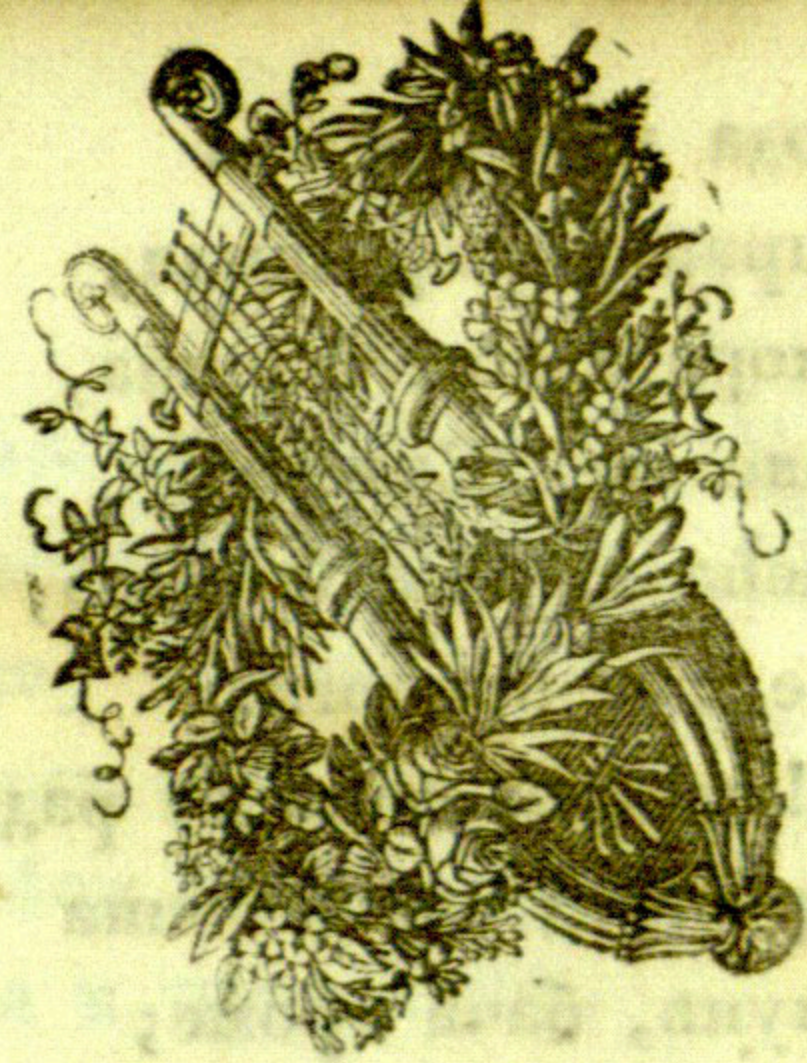

Шта ћени маю плести вѣнац,
Кад му га е спдео Творац.

Одѣкуй ми гласе свиро,
Душевна ми сад појд лиро;
Попуши синцир ума рабство
Душом грлиш славе царство.
Пој мо слави вѣчно срцем,
Наша е правда яви лицем

— 15 —
Ти бѣж варвар с свѣпа брже,
Славян мача на ше прже.
Свѣй с невехлий вѣнац славе,
На Романске вѣкуй главе,
Николаи Цар ше носи,
Славянин се њым поноси:
Дѣлом Цар се зваши може,
Вѣрним своим свуд поможе;
Од невѣрних свой род брани,
Со тим вѣнац славе храни.
Махмуш добро за Нѣг знаде,
Феш-Алиа пред Нѣм паде;
Спаган, Спамбол славу М свѣо,
Врх мунарах шоп Му збіо,
Река: безбож нек невиче,
Ни с мечешах оца криче.
Река луни шавно грѣши
И ниже се сунца вѣши.
Арменску е освоіо,
Турске крило одвоіо;
Дунав Му е сад у руке,
То Спамболу дае муке.
На Сидиспру шоп Му ечи,
Нѣм Славенско име звечи.
Варна Цару име диже,
О свеша е славян сипиже.
Оро змаю изби очи,
Зна с Николай када скочи;

Некће с Ныма мешани срока,
Док им у рог згна пророка;
Здрав Славанах буди Царе!
Сви прошивни за Те маре,
Брани ђецу ше Славяне!
Ныне пршпи све душмане.

О Д А

на дан рођења,

Наслѣдника Рускога престола,
Цесаревича Великога Кнѣза
АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЋА.

Што се Сѣвер свѣшу спрашпи
У лучама сѣиног сунца,
Оно саде обукао,
Ја се сунце обрашило
З друге спране шечности чиниши

И природа закон вѣчни
Тако спрашно нарушила,
Ја су мора ледом скриша,
И планине свег Сѣвера
У свѣплећа клубка биспра,
Окренуле с и провргле.

Гле! чудеса што се ради
Ка Пешпроград сле блиста
Прућа мунѣ, бача гrome;
И над њиме по воздуху
Теку рѣке огњевите;
Нева биспра и гласиша,
Иде смѣло и весело
Плесни вѣнац безсмртїя,
Порођењу великоме
Николая, Александре;
А Пешпрополь над њом дивни
Огледуе свѣплости лица
Поноси се и весели
Єре види порођењ
Наслѣдника славе свое,
У свем оцу подобнога;
Глас се Руса храброг чуе
Жив, напредуй Александре,
Примѣром Ти нека буду
Твои велѣи родителѣи
Пушем сваким хайде Њиним
Њим ћеш брзо суспити,

Свемогућности древнѣг Рима;
Цар се види са Царицом,
На Олимпу Славенскоме
У веселости обучени,
Међу собом сина држе
Гоговега к привађењу,
Славенскога скишпра вѣнца;
Сад су мирни и радосни,
Єре пород срца виде
Себи раван духом умом,
Велѣдушѣм и храброшћу.
Москва маши славе Руске,
Игра спара веселисе,
У храмове прчи брзо,
Дава жерпве на олшаре,
Тамјани се њѣи дижу;
И молитве, срца, душе,
До преспола сведржећег,
Єк ѱой звонах воздух лопи
Глас њѣи иде и допире,
Мимо облак до небесах.
Дону с биспри и гласиши
Са племеном своим храбрим,
Много горди и поноси
Више сваке у свѣш рѣке,
Рођењ те освѣшило
Твог великог Апамана,
И на вѣку брег твој шврди,

Окипило славе цвѣћем;
Нек ти с чуди удивлява
И нека ти срећи слави
Сва Азія, и Европа
Завидуе има чему;
Све Славенство ка Рус испо
Веселили с дню рођени
Жив свиѣма и здрав буди,
Буди правах Славенскіех,
Уздизашель, и шпипи шврди
Ка што ти є опац храбри;
Распи брже Александрѣ!
Славенскога рода сунце
Кое ноћеш нас свѣплиши
И свободом огрѣлиши
О! найвећа на свѣш главо.

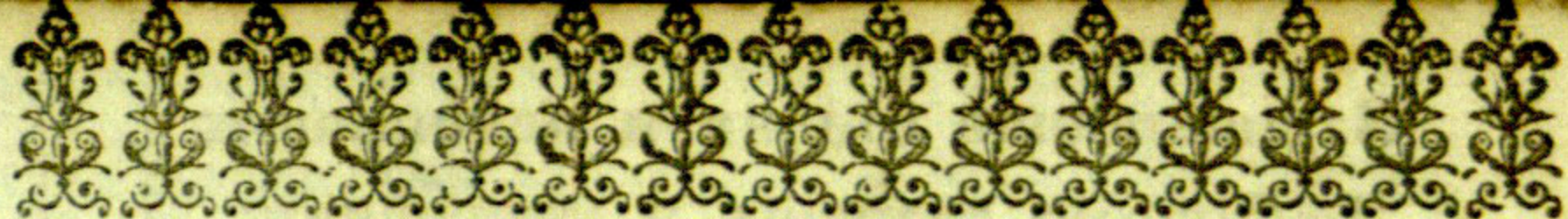
Князу

АЛЕКСАНДРУ НИКОЛАЕВИЊУ

Г А Л И Ц И Н У.

Добродѣшель дар є велик знасе
Чисна сайна па и безпорочна
Свойспвена великим людима
С њом се диче главе и умови
И липаю благородне душе,
С њом се рапай, ка цар дичиши може
Без нѣс преспол и порѣира мрачи
Ка Дворови шавнога Ереба
Ти се са њом дичиши и поносиши
О велики духом Галицине!
Ко се с тобом поредиши може?

Кол те доспий у добрим дѣлима?
Бѣдно люспво од свакога края
У теб друга, нађе помошника,
Са свих спранах к шебе пришїечу
Ка од оца свак ишпе помоћи
Обѣручно свакому є даеш
Природа те, добротворка люспва,
Свѣшу дада, и нѣм поклонила
На мѣсто те високо припела
Само добро да чиниш людима.

СТЕПАНУ ДМИТРИЕВИЋУ

Н Е Ч А Е В У.

ОБЕР-ПРОКУРОРУ СВЯТѢЙШАГО СИНОДА.

Друже люспва и истине праве
И науке любипелю здраве
Добрим дѣлма сїаюће срце
Дично умом характером лице
Нечаеве главо многознапна
Славе рода любимче познапна,
Тврди спуне Цркве праѣдовске
Важни к дѣлма ползе опачаске
Вѣрни сине Цара, Господара
Пуна душо особнпог дара

Защипниче бѣдних и немощных
Любимелю знаших и незнаших
Дужности чойства живиш испунеѣи
У свачему ѣе можеш досеѣи
То е радня правога човѣка
Добро име шим носи до вѣка.

Ты ѣиш теѣи у Океан славе

Док се мудре на те круне главе.

Нево рѣко, огледало люснѣва,
Славом ши си извор огласѣла.
Виш по Дунай, Нил и Еѣранг древнѣи,
Красно ли си одсвуд накиѣена,
С храмовима подигнушим Творцу,
Царским дворма и другим зданѣям;
Брегове си осула бисером,
Просвѣщенѣм — найдражим каменѣм;
Из шебе су израсли цвѣшови
Правог знания и човѣколюбног.
Од неспока до швога упока?
Даѣе су те нашарале везне,
Шѣих прекриан крешани баряци;

Ти си срце Славенског племена,
 Правий извор вѣре православне;
 Крайма нвоим излежу се орли,
 Кои леше на све спране свѣша,
 Вѣрне бране а невѣрне гняве,
 Име ти шіем дѣжу до небесах,
 На далеко знаю ширин крила:
 Дѣл су шесни прекрили свѣша,
 Другим даю закон и обрану.
 Дальній свіеті — Кишай многолюдній
 Орли ће ти нуди с даровима
 Да Пекина име не помраче.
 Горди Париз и Сшамбол надменій
 Судбу су ти у руке давали,
 Оба си их падше окрушила.
 Чесно с гнѣвом крвава пропѣчеш,
 Под валове безбож закопаеш,
 Све си круне на едно скупила
 Од Источне и Съверне спране.
 Неприспуниій Кавказ и високій
 Твоим орлма превіо є главу.
 Нешуну си храм воздвигла вельій,
 У коме се легу лабудови,
 Те излећу на поля широка,
 На широка поля океанска,
 Ньину спрашну кроє мраку грудма,
 Крилма лепћу над грозном Тешидом,
 Перѣм кише буйноспі безконачну,

Ньини громи оглашую име
 До саспанка мора с небесима
 Славянина од поспаня знашна.
 О ши Нево у вѣк с славом шекла!
 Са шобом се дичили народи —
 Твой Рус храбри с браћом Славянима,
 Свагда с на шеб слава круновала,
 И Романска кућа царовала.

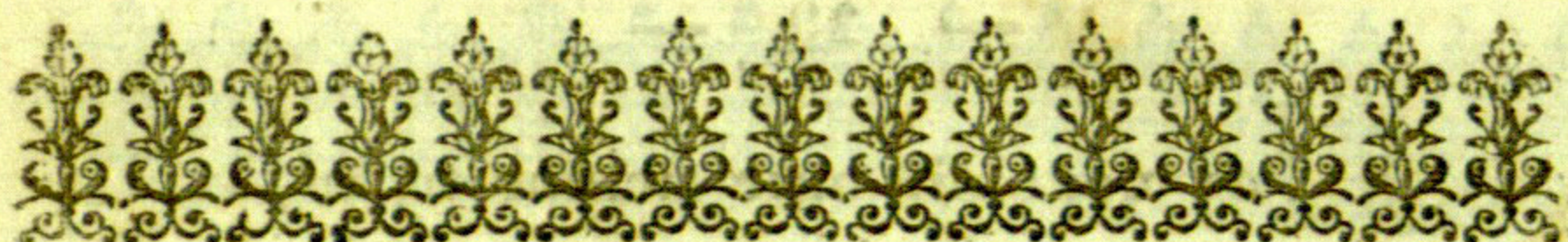
Ко оће превеће

Изгуби и вреће.

Дуну вѣшар якій пуш Русіе
Над Москвом се у дим крстани вѣ,
Са престола орай искочио
У малога пламен не сватио;
Него чуда ево да се прича
Ко исѣра орла Павловича?
Соко ипрый на нѣг не удари,
А за змая одавна не мари,
Већ се кокош дига од Франціе,
За нѣм пилад од сваке націе.
Свак се чуди ко има памени
И ко чойски може разумѣти
Ка ће с кокош са крстанем шући

Род кокошій име испог вући,
Оро силни с престола скочио
Те кокоша сліюћ уочио
Самог гледа шпа оће да ради
С кокошкам ли да чудеса гради.
Гледаш му се чудо додіяло,
Свако с Русче Москвом огріяло,
На попусти из гвѣзда орлиће
Те расчера кокошу пилиће,
Кое грудма орлад не побише
Оне живе у пльн ухвапише,
А кокоша займише у море,
Доклен крепа и биде му горе,
Од сад памеш имайш кокошови,
Не излазше ће с вію орлови;
Ви под квочком сѣдише пилићи,
Виши неидше ће циче орлићи,
Ер он гласом цію цію циче,
Род лвой под нѣм цію цію личе.

Уроч

ЗАРОБЛЪН ЦРНОГОРАЦ, ОД ВИДЕ.

Едну вече ка обично чобан,
 Заспим под лисн и осѣнку букве.
 Више шора бѣліех овацах,
 Код мен близу нигђе никог нема;
 До друг вѣрни шарка шестопедка,
 З двіе мале и с дугачким ножем.
 Ню покрай се и пружим се лећи
 Дуго лежах ал заспати не могу,
 Мислим што с? на крамну ни сам,
 Да ми не сан кажуе злошворе:
 Звижнем всіма да што друго ніе?
 Они пети шесн свуд облете вѣрно,
 Виђу на њих и по даю знадем,

Да злошвора нема око шора.
 Узмем гусли начнем пѣсну појни,
 Ню појући чуем очи пешке;
 На десну се срепню нагнем спирану,
 Превари ме сан но гвозден мало.
 Пробудим се али санѣв пешко,
 Шарку спавим уз раме ліево;
 Двіе мале с ножем у поясу.
 Пред зору е и пишина мршва,
 Глас ничему чуп не могу умну:
 Досим вѣпру ђе препеће лисне,
 Злапокрилке пѣсну над цвіећем.
 Блек овчице, и ягнепа млада,
 Јоши и полеш с ловћена сокола,
 За зеленокрилом яребицом;
 Ал све нешто мировати не могу,
 Но ми перчин подиже капицу.
 Обрашим се кршећи к испоку,
 Да погледам виђеш ли ђе сунца:
 Сунца нема ал е зора биспра,
 И плам зраках исток западиле.
 Сабиле се шаме на западу,
 Дуго гледећ начну лепћеш крила;
 Злапосяйна износећа Цара.
 Начну ми се очих додиркаши,
 Закри шаму од мога погледа,
 У себ сали сву звіездах свѣтлош.
 Мало дешећ подиже се много,

Вихори га од свуда среташе;
 Скидоше му огњ-злашна крила,
 Огњ-злашна крила и аљине:
 У сребро га огне преођеше,
 На му бѣла свуд пушнице крила,
 Наче пушшаш в безконечъ неша.
 Прелешу се земљ пушпаваши;
 Но с я преснем и обрашм живо,
 У срце ме када нешто дирну:
 Треснем собом и погледам што е?
 Ништа ниђе ни чуш ни виђеш.
 Ал некакву сладост оћуштем,
 На росну се сѣсп повалим праву:
 К шору гледам млада ми се дигла,
 Те мц спрема ручак и ужину.
 На край шора погледам ливаду,
 Дае поћу што харало не?
 Виђеш ништа ал е измршена,
 Досим нешто како маче риђе;
 И оно се на средину валя:
 Ха! помислим, оно е власица,
 Хишроилеша ше ливаде мрси.
 Закон знадем јоште прађедовски,
 Да се она убити не сміе;
 Ал помислим што ми сад радимо,
 О чем спари ни знали несеу,
 Ни од спраха смѣли помислиши;
 А камо ли ћелом учиниши.

Ріешим се и шарицу запнем,
 Око с пуцем и с власицом сліем:
 За мицаник и крем о огњиду,
 Како вазда сину искре живе,
 Свуд се проспу и шабан озлаше;
 Ал за файду прах их не приваши.
 Гледам ваљу што се од нѣ ради:
 Ал ни зрица у ню праха нема,
 Но пасуна сипнием цвјећем.
 Ха! помислим, ово су мађе,
 И ушренућ ока лаганого,
 Мислима ми спо препливю бабах:
 Мислећ ова не него она,
 Ову бруку са мном учинила;
 И кренем се окупиш их спаре,
 И на сав глас свиема казаши:
 Да се проћу шале са оружѣм;
 Ал ће им се о главу сломиши.
 Но не поћем ни чешири крака,
 Ал све чудо више и завишег:
 Слеће пред мном жена са крилима,
 Немам пера льпосту јој казан;
 Ни езика накше имена.
 Сћело би се глас перо славуя,
 А масицло цвјешна росица;
 Да јој облик право свѣшу каже.
 Запишам е, што си код ђаво?
 Прођи ме се заклинам ше свачим!

Дай ми мирно поћи на шорину,
Не сам ни ништа учинио.
Погледа ме насмѣхну се мало,
За руку ме узе својом њжном.
Па ми поче шихо говориши:
Не збор тако драго драговићу,
Ни сам ђаво ни швој непријатељ;
Већем швој Богом посесприма,
Од Ловћена Црногорска вила:
Ни сад радим ни ћу ни радити,
Ниши сам ни кад о злу радила;
Но о добру свагда и пошпеню.
Како чуем име посесприме,
Наднем пред њо с плачем и с мобама:
Да ми проси ка младу чобану,
Преспупленѣ мислих и езика.
Доброшворка правде и свободе,
И справи ме с острим поученѣм;
Хайде, рече: кажи у Колибу,
Нек ти данас поредници пуште
Из шорине овце и яганце;
А ти кажи, да ћени не куд поћи:
То изврши па се к мене враши.
Но чуй добро драго драговићу!
Мили си ми од очих мојих,
Ал иначе ак учини ништа;
Већ овако ка ти наредђуем.
Видови су преспирогн закони,

Сестре ће те усприједити спрела;
Ј побрже ширчим до шорине:
Кажем на њо ка ми рече вила,
Пак се врашим нино скоріе к њојзи.
Како доћем она рече, тако?
Пак одмаха уфани лабуда,
Кон бѣше шпражар од езера:
За узда га цвѣшнѣм вѣнцем,
Свега прекри златном научином.
Ј рукама кишни вѣнац узмем,
А Лабуду свдием на рамена:
Вила шрешу и широ полеће,
Лабуд за њом од сокола брже.
Заблещнаше очи од брзше,
Те не могу ништа видѣши;
Досим врха високог Ловћена,
И пред собом Богом посесприму:
Ће шречеће крилма управ к њму.
Не би дуго ка напштак воде,
Долешимо у врх од Ловћена;
Под највишном гредом и линицом,
На широку плочу од мрамора:
Пред пећином цвѣћем окићеном,
Кою око друго не погледа;
Сим сокола јли горске виле,
Ја слицца и вѣшша гуслара.
Вила уће у кишне дворе,
Мене рече свѣст пред пећином:

Пред њом сѣђеш док нојнѣ чуем.
 Мало прође док сна гласак звучаш,
 Тад улѣзем брже у пећину:
 Како прођем праг и враша исше,
 Поведе ме нешто невидимо,
 И сѣдне ме на мѣсто погледно;
 Но закрило цвѣтним завѣсом.
 Како сѣднем завѣса се диже,
 Отвори се просиранство пећине:
 Три е шона пребацили нећаху,
 Ах! пећина званн се не може;
 Већ рай мними ће праоци живе,
 Јаи виле и њини любимци.
 Сва пећина сјајна и прозрачна,
 Како биспра на мрамор рјека:
 Окићена свакием цвѣћем,
 Сваки цвѣћак сле ка свѣћа.
 Измѣшане зраке сваке масни,
 Удараю у свод од пећине;
 А од свода јошеш у рѣчицу,
 Кој враше средином пећине.
 Од милинах гледани не могах,
 Кад падаху зраке на цвѣшове:
 Кои бѣху окипа ливаде,
 Очих поглед уши забуніо;
 Тере на њих чуш не могах ништа.
 На сред исше престој подигнуши,
 На њм сѣди ка Божество неко;

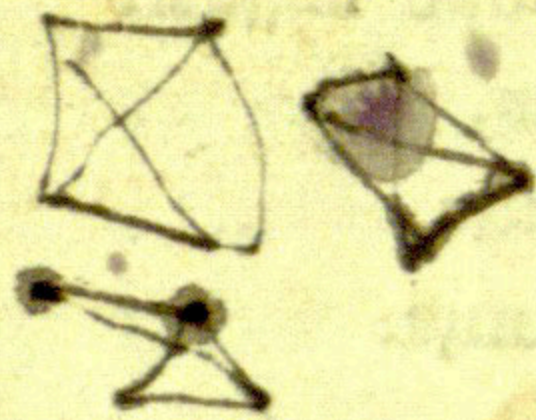
У женскоме лицу и погледу:
 Су при вѣнца накиншило главу.
 Ту посѣдим гледајућ лѣпошу,
 Док од едном хукну глас нојня;
 И загрмѣ войничка музика.
 Кад погледам пољ и ливаду,
 Ал народа низ њм много иде;
 У аљине обучени бѣде.
 Пећина се сва промѣни видом,
 Бѣліем се окини цвѣћем;
 Над народом црвен вѣнац иде;
 На коњ га и маче држаху,
 Кад дођоше код сјајна престола,
 Вѣнац цвѣтним брже уграбише:
 Соколови и хири орлови,
 Спавише га на главу богињи.
 Гледнем, виђех подис око вѣнца,
 Изговор му ово прави бѣше:
 Мач и храброси силнога Душана,
 И ваљаноси Србах випезовах.
 Од Булгарах с крвљу шешком оше,
 Вѣнац славе и њине државе:
 Њим ше мапер Србию крунимо,
 С вѣнцем славе кад окини главу.
 Удвоише с гласи и одзиви,
 Славогласне трубе и пољия:
 Име Душан громом се казаше.
 Ј све сѣђах и шо гледах радо;

Ал од едном све с у црно виђе,
 Глас појни жалосан се зачу:
 Све се у плач свирке претвориле.
 Тад зашрпим и на ноге скочим,
 Викнем грлом што могах најболѣ:
 Што би сада ако Бога знаше!
 Глас ми испог првог одговори:
 Не плаши се и не вичи шако,
 У вѣчност е Душан преминуо;
 Тада и ја ка све начнем плакати,
 Плач не спаде, а веселѣ јонем,
 Весели мо с, но пола плачући:
 Царица се види ухилѣна,
 У вѣнац јој пола сахло цвѣће;
 Но не прође неколико доба,
 Ту да видиш странскога погледа,
 И жалосна Србу свакојему.
 Крв попомка великог Неманѣ,
 Довре права жештокием валом;
 И занесе престола и богиню,
 Двор Божишва помрачи Србскога:
 А у мраци сѣра синѣвр виле,
 Мѣсто пѣне да кукаю шугне:
 На вѣк зађе сунце Неманѣно,
 Од Србскога рода и племена.
 Ах! ка с шда у пуштинши мога,
 Славољубна руко Вукашшина:
 Заклаш млада вѣщеносца Србска.

Следи ме буди Србином се зваши;
 Међу свѣшом највѣрним народом;
 Ера уби свога господара!
 Зар на главу круну славши сѣаше
 Крвљу облином свога благодѣя,
 С њом се дичши и владалац зваши?
 Ја све сѣдим и у мраку плачем,
 Док се мало поче развиђаши:
 Мало ми се сузе уславиле,
 Док започнем гласак вилах слушаши;
 Ће плачући мало припѣваю,
 Неке бое с Турцима, Црногорске,
 Царског лаза, пак и Вршиелѣке,
 Мekoг дола; Кчева и Трипѣнах;
 И Цришце па и Буковице:
 Од Пиперах па и Бѣлонавѣћах,
 И од Крусах па и Маришићах,
 Све повише гласак издизаху;
 И ја срцем све веселим сѣаем,
 Виђу вѣнац ѣе се осушио,
 Ал су два шри порасли цвѣена;
 Из просуне крви Црногорсѣва:
 Док од едном ка да муња сѣшу,
 Сва се засл велика цвѣина,
 Како данак по с облачним небом.
 Запрубѣше шрубѣ и свирале,
 Сѣаше појни пѣне од храбрости:
 Слн Тополе огледало Србсѣва,

Почешак им и пригъва бѣше,
Виђу мало царица оживѣ,
Ђорђе к њойзи мачем голим прчи:
О мачу му вѣнац виси кипши;
Тек га пружи да окруни машер,
О маче се и на уздак паде:
У срце му с свој засади маче,
Мршав паде и укопаше га.
Марса Србског и младога Феба,
Закри мрачна Тополека гробница.
Јопеш прубе свире умуконше,
Дом Виловсхва пошамѣ Србскога.
Ја у маху од жалосни скочим,
Додја ми с више шо гледани:
У при сапа сву промѣну Србсхва,
Обрашим се изисни из пећине;
Но зачуем гласак не знам чи е?
Ја више разумѣти не могах,
Само ове четири рјечи:
„Снид ми живѣти већ не дае,
„Кад помислим шужна маша,
„Да ми Осман закон дае
„Ах доклен ће шако спаша.“
Ја изидем шно најбрже могнем,
И усѣднем на брза лабуда:
Однесе ме до края езера;
А ошоден здраво на шорину.
Јопеш љу се молиш посесприми,

Да ми даде крила од полеша;
Да виловсхва јопеш дворе видим:
Но када се болѣ обасяю,
И кад вѣнац добје царица,
Да е гледам веселога лица.

О Д А

СУЛТАНУ ТУРСКОМЕ.

Сунце слично еси над сунцима,
 Кое гріеш свиѣма Турцима;
 Глава ти се мимо луна пружа,
 Сабля ти е три пуш од нѣ дужа;
 Свешац чисте вѣре тобом дише,
 Перо ти е од шополе више,
 Око нѣга челеке и гране
 Те се с њима Турци од зла бране;
 Теб сви краљи шно орлу пидаѣи,
 Да соколу гадни грмушиѣи.
 Цар над царма и да и их еси,
 Сви питаю: Махмуш Калиѣ, ѣеси?

Главом свега сви те они знаю,
 Не чуди се што на тебе граю,
 Што и вране на свѣа яспреба.
 Ти сам чиниш како Турцима преба,
 Али ништа главу не разбѣа,
 Ни кавуре од себе одбѣа;
 Ер и Спамбол ако ни уграбе,
 Неће свеца и горив му ѣабе:
 Тамо ће ти све краљи плашпи
 Жеднећеш их у цеймен займиши.

Инишалах?

Handwritten signature: Мехмед Сулејмановић

Handwritten notes and diagrams:

- Two circles on the left, one with numbers 1, 2, 3, 4, 5 written vertically next to it.
- A central diagram showing a circle with numbers 20, 40, 60, 80 inside.
- Arithmetic calculations on the right:

16	18
32	36
42	44
90	5
- A square diagram at the bottom left.
- Handwritten numbers 18, 36, 44, 110 at the bottom right.